

Stanisław Fołta
konsultacja: Tadeusz Jarawka

Niemiecka Poczta Wschód w GG - struktura

Pytali mnie kilkakrotnie respondenci o schemat organizacyjny Niemieckiej Poczty Wschód (*Deutsche Post Osten*, zwaną dalej DPO). Pytano mnie również o obsadę na wyższych stanowiskach urzędniczych w DPO. Dzięki Tadeuszowi Jarawce mam możliwość częściowo odpowiedzieć na takie pytania. Jest wiele publikacji na ten temat, ale tak dla przypomnienia kilka faktów o DPO. Nie należy zapominać, że w latach 1942-1945 następowały zmiany organizacyjne, w tym personalne.

31.10.1939 r. Generalny Gubernator dr Hans Frank wydał rozporządzenie (il. 1), na podstawie którego powołano Niemiecką Poczta Wschód DPO. Ona to przejęła na terenie GG „cały majątek i wszelkie prawa przedsiębiorstwa państwowego *Polska Poczta, Telegraf i Telefon*” (§ 3).

— 9 —

Verordnungsblatt

des Generalgouverneurs

für die besetzten polnischen Gebiete

Dziennik rozporządzeń
Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów

1939	Ausgegeben zu Warschau, den 2. November 1939 Wydano w Warszawie (w Warszawie), dnia 2 listopada 1939 r.	Nr. 2
Tag Dzień	Inhalt / Treść	Seite Strona
31. 10. 39	Verordnung zur Befämpfung von Gewalttaten im Generalgouvernement Rozporządzenie celem zwalczania czynów gwałtu w Generalnym Gubernatorstwie	9 9
31. 10. 39	Verordnung über die Verwaltung des Post- und Fernmeldewesens im Generalgouvernement Rozporządzenie o Administracji Poczty i Telegrafów w Generalnym Gubernatorstwie	11 11

<h3 style="text-align: center;">Verordnung</h3> <p style="text-align: center;">über die Verwaltung des Post- und Fernmeldewesens im Generalgouvernement. Som 31. Oktober 1939.</p> <p>Auf Grund des § 5 Abs. 1 des Erlasses des Führers und Reichskanzlers über die Verwaltung der besetzten polnischen Gebiete vom 12. Oktober 1939 (Reichsgesetzbl. I S. 2077) verordne ich:</p> <p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>Kraft der mir vom Führer übertragenen Post- und Fernmeldehoheit weise ich die Verwaltung des gesamten Post- und Fernmeldewesens im Generalgouvernement dem Leiter der Abteilung Post im Amte des Generalgouverneurs zu. Er führt nach außen die Bezeichnung „Leiter der Deutschen Post Osten“.</p> <p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Für die Stellung der „Deutschen Post Osten“ im Generalgouvernement gilt das Post- und Fernmelderecht des Deutschen Reiches entsprechend, soweit nicht die Verhältnisse dieses Gebietes eine Sonderregelung erfordern.</p> <p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>Das Vermögen und sämtliche Rechte des bisherigen staatlichen Unternehmens „Polnische Post, Telegraphie und Telephonie“ gehen in die Verwaltung des Generalgouverneurs über.</p>	<h3 style="text-align: center;">Rozporządzenie</h3> <p style="text-align: center;">o Administracji Poczty i Telegrafów w Generalnym Gubernatorstwie. Z dnia 31 października 1939 r.</p> <p>Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer'a i Kancelarza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. (Reichsgesetzbl. I S. 2077, Dziennik Ustaw Rzeszy Niemieckiej I str. 2077) rozporządzam:</p> <p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>Na mocy powierzonego mi przez Führera resortu Poczty i Telegrafów poruczam całkowitą Administrację Poczty i Telegrafów w Generalnym Gubernatorstwie kierownikowi wydziału Poczтового Urzędu Generalnego Gubernatora. Nazwą jego na zewnątrz jest „Leiter der Deutschen Post Osten“ (kierownik Poczty Niemieckiej Wschodu).</p> <p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Co do stanowiska prawnego „Deutsche Post Osten“ (Poczty Niemieckiej Wschodu) stosuje się odpowiednio pocztowo-telegraficzne prawo Rzeszy Niemieckiej, o ile warunki tego obszaru nie wymagają specjalnego uregulowania.</p> <p style="text-align: center;">§ 3</p> <p>Majątek i wszelkie prawa dotychczasowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ przechodzą na Administrację Generalnego Gubernatora.</p>
--	--

§ 4

Die post- und fernmelderechtlichen Gesetze und Verordnungen des ehemaligen polnischen Staates, insbesondere die Verordnung des polnischen Staatspräsidenten über die Errichtung des staatlichen Unternehmens „Polnische Post, Telegraphie und Telephonie“ vom 23. März 1928 (Gesetzbl. der Republik Polen 1928, Nr. 38, Pos. 379) bleiben nur insoweit in Kraft, als dies ausdrücklich festgesetzt wird.

§ 5

Die Ausführungsvorschriften zu dieser Verordnung erläßt der Leiter der Abteilung Post im Amte des Generalgouverneurs.

§ 6

Die Post- und Fernmeldegebühren werden durch Verordnung festgesetzt.

Warschau, den 31. Oktober 1939.

Der Generalgouverneur
für die besetzten polnischen Gebiete
Frank

§ 4

Pocztowo-telegraficzne ustawy i rozporządzenia byłego państwa polskiego, a zwłaszcza rozporządzenie prezydenta państwa polskiego o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ z dnia 23 marca 1939 r. (Dzien. Ust. Rzeczp. Polsk.) 1928, Nr. 28, poz. 379) zachowują swoją moc o tyle, o ile wyraźnie się ustala.

§ 5

Przepisy wykonawcze do niniejszego rozporządzenia wyda kierownik Wydziału Poczтового Urzędu Generalnego Gubernatora.

§ 6

Oplaty pocztowe i telegraficzne ustalone będą rozporządzeniem.

Warschau (Warszawa), 31 października 1939 r.

Generalny Gubernator
dla okupowanych polskich obszarów
Frank

il. 1. Dziennik rozporządzeń Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów z omawianym Rozporządzeniem.

Na kierownika DPO został powołany dr **Richard Lauxmann**, któremu podporządkowano zarząd poczt i telekomunikacji na terenie całego GG. Pierwsze rozporządzenie wydane przez Lauxmanna z 15.11.1939 r. jest uznawane za oficjalną datę utworzenia DPO (il. 2).

— 32 —

Verordnungsblatt des Generalgouverneurs für die besetzten polnischen Gebiete

Dziennik rozporządzeń
Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów

1939	Ausgegeben zu Krakau, den 20. November 1939 Wydano w Krakau (w Krakowie), dnia 20 listopada 1939 r.	Nr. 6 nr.
Tag Datum	Inhalt / Treść	Seite Strona
14. 11. 39	Verordnung über die Ausfuhr landwirtschaftlicher Erzeugnisse aus dem Generalgouvernement Rozporządzenie o wywozie produktów rolnych z Generalnego Gubernatorstwa	33 33
14. 11. 39	Verordnung über die Postgebühren im Generalgouvernement Rozporządzenie o opłatach pocztowych w Generalnym Gubernatorstwie	33 33
15. 11. 39	Verordnung über Sondergerichte im Generalgouvernement Rozporządzenie o Sądach Specjalnych w Generalnym Gubernatorstwie	34 34
15. 11. 39	Verordnung über die Errichtung einer Treuhandsstelle für das Generalgouvernement Rozporządzenie o założeniu Urzędu Powierniczego dla Generalnego Gubernatorstwa	36 36
15. 11. 39	Verordnung über die Beschlagnahme des Vermögens des früheren polnischen Staates innerhalb des Generalgouvernements Rozporządzenie o konfiskacie majątku byłego państwa polskiego na obszarze Generalnego Gubernatorstwa	37 37
15. 11. 39	Verordnung über die Errichtung von Handelsgesellschaften im Generalgouvernement Rozporządzenie o założeniu spółek handlowych w Generalnym Gubernatorstwie	38 38
15. 11. 39	Polizeiverordnung über den Fahrzeugverkehr Zarządzenie Policyjne o ruchu pojazdowym	38 33
15. 11. 39	Erste Durchführungsverordnung zur Verordnung vom 31. Oktober 1939 über die Verwaltung des Post- und Fernmeldewesens im Generalgouvernement Pierwsze rozporządzenie wykonawcze do rozporządzenia z dnia 31 października 1939 r. o Administracji Poczty i Telegrafów w Generalnym Gubernatorstwie	39 39

il. 2. Dziennik rozporządzeń Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów z rozporządzeniem wykonawczym do rozporządzenia Hansa Franka o Administracji Poczty i Telegrafów w Generalnym Gubernatorstwie.

Organizacja DPO zapewniała sprawne funkcjonowanie usług pocztowych w pełnym zakresie, zarówno cywilnym jak i militarnym.

DPO składała się z 6. Wydziałów (I - VI):

**Niemiecka Poczta Wschód, Urząd Centralny,
Urząd Prezydenta:**

Wydział Ogólny,

Nadzór i Szkolenie

Główne Biuro z pododdziałami,

I Dział Pocztowy i Organizacyjny

II Dział Telekomunikacji

III Dział Kadr

IV Dział Finansowy

V Dział Budownictwa Nadziemnego

VI Dział pojazdów mechanicznych

Ponadto, kierownikowi DPO podlegali bezpośrednio kierownicy w okręgach pocztowych GG:

Okręg Kraków, Okręg Warszawa, Okręg Radom, Okręg Lublin, Okręg Galicja

Szerzej i szczegółowiej na ten temat będzie zamieszczone w artykule T. Jarawki na stronie flatel.pl we wrześniu.